

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

Work Performance of Sri Suk Sub-District Administrative Organization Members Based on the Authority, Kantarawichai District, Maha Sarakham Province

รุ่งทิพย์ ศรีดี¹

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน และศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า

1. ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.56$, $\sigma = 0.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.25$) และด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ($\mu = 3.58$, $\sigma = 0.32$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\mu = 3.47$, $\sigma = 0.43$) และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\mu = 3.45$, $\sigma = 0.28$)

¹ นักบริหารงานสวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150

2. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน พิจารณาจากการแปลผล พบว่า โดยรวม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก และหมู่บ้านขนาดกลาง มีระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน 1 ด้าน และไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน แต่พิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดกลาง มีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยพิจารณาความถี่สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการบริหารงานในช่วงสิ้นปีงบประมาณ เนื่องจากภายในเดือนธันวาคมของทุกปีผู้บริหารจะต้องรายงานผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในปีงบประมาณที่ผ่านมา ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ ในส่วนของกระบวนการจัดทำแผนองค์การบริหารส่วนตำบลจะตั้งงบประมาณเพื่อใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องจัดทำประชาคมระดับหมู่บ้านเพื่อนำปัญหาและความต้องการของประชาชนและแผนของชุมชน มาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนและเรียงลำดับปัญหาและความเร่งด่วนของประชาชน ในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน, สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objectives of the independent study were to investigate performance levels of Sri Suk Sub-District Administrative Organization members based on the authority, Kantarawichai District, Maha Sarakham Province, to compare the performance levels of the members regarding size of the villages, and to find some useful suggestions for the performance. The target population was forty eight members of the Sri Suk Sub-District Administrative Organization. The instrument was a questionnaire with .96 reliability index and .56 - 1.25 discrimination indices. The data were analyzed by the computer program. The statistics used were percentage, mean and standard deviation. Results of the research were as follows:

1. The performance were the regulations ($\mu = 3.47$, $\sigma = .43$), and work control ($\mu = 3.45$, $\sigma = .28$). The findings showed that the average level of the work performance of the members of Sri Suk Sub-District Administrative Organization was high ($\mu = 3.56$, $\sigma = 0.19$). Two high rated areas of the performance were the annual development plan ($\mu = 3.72$, $\sigma = .25$), and the annual budget allocation and policy ($\mu = 3.58$, $\sigma = .32$). Two moderate rated areas of law consideration and approval ($\mu = 3.47$, $\sigma = 0.43$) and Chief Executive of Sub-District Administrative Organization's work control ($\mu = 3.45$, $\sigma = 0.28$).

2. The findings indicated that the average levels of the work performance of the members regarding the small size village and medium size village were not different. However, the performance level of the members of the medium size villages was higher than that of the small size villages.

3. In conclusion, the study suggests that the executive officers should be provided the opportunity for the personnel officers to monitor the annual budget allocation. The executive officers should report the annual development plan and annual budget allocation to the personnel officers accurately and publicly. The annual budget allocation plan of the Sri Suk Sub-District Administrative Organization should be managed based on needs and problems analysis through the public hearing process.

Keywords: Work Performance, Administrative Organization

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นภายในตำบล ซึ่งแต่เดิมมีสภาพเป็นสภาตำบลที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างจำกัด ประกอบกับมีจุดอ่อน คือการไม่มีงบประมาณและบุคลากรเป็นของตนเอง จึงมีผลทำให้การพัฒนาท้องถิ่นในตำบลเป็นไปด้วยความล่าช้าด้วยประสิทธิภาพไม่ทันต่อการเติบโตของชุมชนในเขตเมือง ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่เช่น เทศบาลกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายในการที่จะกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นระดับพื้นฐาน คือ ตำบล เพื่อเป็นการสร้างรากฐานของระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานระดับตำบลและเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานในระดับตำบลให้เกิดความคล่องตัว รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีทรัพยากรในการบริหารงานไม่ว่าจะเป็นการมี

งบประมาณ หรือบุคลากรเป็นของตนเองอย่างพอเพียงที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง จึงได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นทั่วประเทศ (กรมการปกครอง, 2539)

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ต้องพัฒนาตำบลทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี และรวมถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กฎหมายได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดูแลความทุกข์สุขของประชาชนในหมู่บ้านและตำบล โดยได้วางขอบเขตอำนาจ ความรับผิดชอบการบริหารจัดการองค์กรไว้อย่างมากมายทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็น หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดและรับรู้ปัญหาของประชาชนได้มากที่สุด เพราะสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้านนั้น ๆ เป็นผู้นำเสนอปัญหาจากการประชุมของประชาคมในหมู่บ้านแบบมีส่วนร่วมแล้วนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้น นั้น เข้าสู่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อวางแผนพัฒนาและคิดยุทธวิธีในการแก้ไขปัญหา กับ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแบบมีส่วนร่วมคือ ร่วมคิด ร่วมจัดทำแผนร่วมกัน ร่วม ปฏิบัติ ร่วมติดตามผลและประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์ (โกวิทย์ พวงงาม, 2544)

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนมีบทบาทหน้าที่ในการ เข้าประชุมสภาตามกำหนดสมัย ทำหน้าที่ในการเลือกบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนองค์การบริหารส่วน ตำบล ลงมติการกำหนดประชุมสภา วางแผนพัฒนาตำบลและเป็นผู้ให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ พัฒนา แผนพัฒนาสามปี พิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เสนอร่างข้อบัญญัติตำบล และพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ ตำบล ตั้งกระทู้ถาม ยื่นข้อบัญญัติและการอภิปรายในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอแนะ แนวทางการบริหารให้แก่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตรวจสอบการทำงานของนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล จะเห็นได้ว่าบทบาทหน้าที่อำนาจหน้าที่และการกระทำหน้าที่ของสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ เป็นผู้ กำหนดแนวทางการพัฒนา และการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไป ตามแนวทางที่กำหนด ซึ่งเป็นการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหาร คือ ผู้บริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะเห็นได้ว่า ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารมีอำนาจหน้าที่อันสำคัญ อย่างยิ่งในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการควบคุมการปฏิบัติงานของ ฝ่ายบริหารเป็นสำคัญ แต่ภาพรวมในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพบกับปัญหาซึ่งส่วนใหญ่จะ

เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการประชาชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความสามารถ ขาดความสามัคคี ขาดการประสานงานที่ดี และขาดการประชาสัมพันธ์ จึงส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นขาดจิตสำนึกในการปกครองตนเอง และขาดความศรัทธาต่อการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่เกิดขึ้นจากการขัดแย้งระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารที่ขาดความรู้ และประสบการณ์ทางการบริหาร ซึ่งในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เป็นไปตามขั้นตอนต่างๆ ตามระเบียบที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่ไม่ตรงกับกรแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน การจัดทำโครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยวิธีตกลงราคา ตลอดจนการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลก็ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขาดการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่มีศักยภาพอย่างแท้จริง ดังนั้น การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นอย่างไร จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษาถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย และความคาดหวังของชุมชนสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

- 1) ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน
  - (1) ด้านการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
  - (2) ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล

(3) ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(4) ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ชุดปัจจุบัน จำนวน 48 คน โดยใช้ศึกษาทั้งหมด

3) ขอบเขตด้านพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

4) ขอบเขตด้านระยะเวลา ภาคเรียนที่ 2/2556

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการปฏิบัติตามอำนาจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล (เป็นกฎหมายของท้องถิ่น) ออกมาใช้ในการดูแลสวัสดิการตลอดจน “ทุกข์” “สุข” ของประชาชนรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 มีหน้าที่ 4 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในการสำรวจ รับทราบปัญหาความต้องการของประชาชนประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน นำเสนอความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน

2) ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่พิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติต่างๆ พิจารณาความสอดคล้องกับปัญหาของประชาชนในพื้นที่

3) ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

4) ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มเดียวกัน คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ชุดปัจจุบัน จำนวน 48 คน โดยใช้ศึกษาทั้งหมด

เครื่องมือการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 4 ด้าน คือ ด้านการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นคำถามปลายเปิด

2) ขั้นตอนการสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

(1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) ร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข ข้อเสนอแนะ

(3) นำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบภาษา เนื้อหา และสถิติ และใช้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขโดยมีผู้เชี่ยวชาญ

(4) ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาสีนวน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.56 - 1.25 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับคืนมา
- 2) ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายชื่อแบบสอบถามตอนที่ 2
- 3) กรอกข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล
- 4) วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 เพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 5) กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย
- 6) วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ร้อยละ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)
- 2) ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 238)
- 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 87-88)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดกลาง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00
2. ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.56$, $\sigma = 0.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.25$) และด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ($\mu = 3.58$, $\sigma = 0.32$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ($\mu = 3.47$, $\sigma = 0.43$) และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\mu = 3.45$, $\sigma = 0.28$)
3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน พบว่า

โดยรวมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็กและขนาดกลาง มีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อแยกเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารและไม่แตกต่างกัน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดกลาง มีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เสนอแนะในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีผู้เสนอแนะในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 87 ประเด็น ซึ่งผู้เสนอแนะส่วนใหญ่เห็นว่าด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการบริหารงานช่วงสิ้นปีงบประมาณ และด้านการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำแผน งบประมาณ ควบคู่โครงการ หรือกิจกรรมในแผนชุมชนของแต่ละหมู่บ้านมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาคือ ด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ควรเรียงลำดับปัญหาและความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนและนำมาจัดทำเป็นร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ระดับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขมองการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในภาพรวมว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือเป็นความรู้สึกด้วยตนเองเมื่อเทียบกับงานที่ปฏิบัติ แต่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้านและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าตนเองทำหน้าที่ได้ดีใน 2 ด้าน แต่อีก 2 ด้านก็ยังคงมองว่า ตนเองยังทำหน้าที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร ยิ่งเมื่อพิจารณาลงลึกไปถึงรายชื่อ ก็พบว่า มีบางข้อทำได้ค่อนข้างดี โดยเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน เช่น สภา อบต. พิจารณาให้ความเห็น

ขอบร่างแผนพัฒนา อบต. อย่างเหมาะสม สภา อบต. ให้ความเห็นขอบร่างข้อบัญญัติ อบต. อย่างเป็น
ธรรม ส.อบต. มีหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นขอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็นไปตาม
ระเบียบกฎหมาย ส.อบต. มีหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นขอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ซึ่งผลการศึกษาคัดค้านกับ ผลการศึกษาของ มงคล ฤทธิพิศ(2550) ได้
ศึกษาบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอคืออำนาจ
จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในบทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โดย
ภาพรวมอยู่ระดับมากกว่าร้อยละ 80 คือ สมาชิกสภา อบต. ได้ประชาสัมพันธัแผนพัฒนาท้องถิ่นให้
ชาวบ้านทราบเป็นประจำร้อยละ 95.9 และยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในบทบาทหน้าที่ด้าน
งบประมาณท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสมาชิกสภา อบต. มีการตรวจสอบร่างงบประมาณที่จะ
เสนอต่อสภาก่อนประชุมเห็นชอบทุกครั้งมากที่สุดร้อยละ 95.2 แต่ก็มีสมาชิกจำนวนสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลไม่น้อยที่เห็นว่ายังทำได้ไม่ดีนัก ยกตัวอย่างเช่น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้านที่พบ คือ
การจัดทำประชาคมหมู่บ้าน ส.อบต.ได้นำปัญหาและความต้องการของประชาชนมาจัดเรียงลำดับ
ความสำคัญอย่างเหมาะสม สมาชิกสภา อบต. มีการเสนอทบทวนข้อบัญญัติ อบต. ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
ก่อนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย มีการนำปัญหาและความต้องการของประชาชนมา
ประกอบการพิจารณาอย่างเหมาะสม ส.อบต. ได้ตั้งกระทู้ถาม นายก อบต. เกี่ยวกับการบริหารงานทุกครั้ง
ที่มีการประชุมสภาฯ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหน้าที่เหล่านี้ ยังได้รับการนำไปปฏิบัติค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับ
เรื่องอื่นๆ

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน พิจารณาจากการแปลผล พบว่า
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีขนาดต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงาน
ตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน และพิจารณาเป็นราย
ด้าน ก็พบว่า ไม่แตกต่างกันเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้าน ที่พบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นได้ว่า สมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลแม้จะอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีขนาดต่างกัน แต่โดยบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติไม่
แตกต่างกันมากนัก ซึ่งผลการศึกษาคัดค้านกับ แต่พิจารณาจากค่าเฉลี่ย กลับพบว่า สมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุขที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดกลาง มีระดับการปฏิบัติงานสูงกว่าสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็กทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งผลการศึกษารั้งนี้ ได้
สะท้อนให้เห็นว่า การปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดกลาง
หากพิจารณาลงลึกในรายละเอียดสามารถปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่สูงกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก

3. จากผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรตั้งกระทู้ถามถามฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการบริหารงานในช่วงสิ้นปีงบประมาณ การจัดทำแผนองค์การบริหารส่วนตำบลควรนำโครงการ/กิจกรรมในแผนชุมชนแต่ละหมู่บ้านมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และควรเรียงลำดับปัญหาและความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนมาจัดทำเป็นร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า บทบาทดังกล่าวนี้ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมายังปฏิบัติยังปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ไม่เต็มที่นักซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข จะต้องตระหนักและให้ปฏิบัติหน้าที่ให้สมบูรณ์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้มีอำนาจการปกครองตนเอง ในรูปแบบนิติบุคคล ในการบริหารงานจึงต้องมีฝ่ายบริหารงาน และฝ่ายสภาบริหารคือ สมาชิกสภา อบต. ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนเพื่อเป็นตัวแทนในการบริหารราชการมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ เช่นอำนาจหน้าที่ด้านการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภา อบต. จะต้องจัดทำหรือ เข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการที่จะพัฒนาอย่างเหมาะสม เพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลของฝ่ายบริหารในการจัดสรรงบประมาณที่จะไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาตำบลต่อไป ส่วนด้านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบลให้ทันสมัยอยู่เสมอและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมประเพณีในปัจจุบัน ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ นั้นสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องทบทวนและพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยต้องคำนึงถึงปัญหาและความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชน ที่ผ่านกระบวนการประชาคมระดับหมู่บ้านมาประกอบการพิจารณาว่ามีความเหมาะสมและเร่งด่วนจริงและสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนได้ตรงตามประเด็น และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภา อบต. ควรตั้งกระทู้ถามนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการบริหารงานทุกครั้งที่มีการประชุมสภา อบต. รวมทั้งตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

ว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหนังสือสั่งการหรือไม่และควรเสนอแนะเมื่อมีข้อบกพร่องในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2539). *คู่มือพนักงานส่วนตำบล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสาธาธาธาธาธาธาธา.
- โกวิท พวงงาม. (2546). *การกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาธาธา.
- มงคล ฤทธิธา. (2550). *บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ*. รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาธาธาธาธาธาธาธา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมนึก ภัทธิธา. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. กาศิณฐิ: ประสานการพิมพ์.
- สมเดช สิทธิพงศาธา. (2544). *การมีส่วนร่วมของชาวชนบทผู้ยากจนในโครงการพัฒนาชนบท*. นนทบุรี: ฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขธาธาธาธาธาธาธา.
- สมบัติ ท่าเรือคา. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาธาธาและสังคมศาธาธา*. มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.
- เสาวลักษณา เสริฐูเลธา. (2553). *บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬิณฐิ*. การค้นคว้าอิสระ. รัฐประศาสนศาธาธาธาธาธาธาธา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข. (2555). *แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบล 2556 - 2558*. มหาสารคาม: องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข.
- อุทัย หิริญูธา. (2526). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสธาธา.